

УДК 338.486.2

СТРАТЕГІЧНІ АСПЕКТИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ

Петренко Л.М.

Центральноукраїнський національний технічний університет,
Кропивницький, Україна

У статті розглядається роль інвестиційної стратегії в розвитку регіону, виділяються напрямки інвестиційної діяльності. Систематизовані цілі розробки регіональної інвестиційної стратегії. Визначена основна мета регіональної інвестиційної політики, яка полягає в реалізації структурних перетворень, спрямованих на підвищення капіталовіддачі і якості життєдіяльності населення регіону. Розкриваються основні стратегічні і тактичні завдання регіонального інвестування. На підставі розглянутого матеріалу робиться висновок про позитивний вплив інвестиційної стратегії на ефективність розвитку регіону.

Ключові слова: регіон, стратегія, інвестиційна привабливість регіону, інвестиційний потенціал, стратегія інвестиційного розвитку

L.M. Petrenko Strategic aspects of investment development of the region/ Central Ukrainian national technical University, Kropivnicki

The article discusses the role of investment strategy in the development of the region, directions of investment activity. Systematic development of the regional investment strategy. Defined the main goal of the regional investment policy, which is to implement structural reforms aimed at improving kapitalowa and quality of life of the population of the region. Describes the main strategic and tactical tasks of regional investments. Based on the considered material the conclusion about

positive influence of investment strategy on the effectiveness of the development of the region.

Key words: region, strategy, investment attractiveness of the region, investment potential, strategy of investment development

Вступ. Для переходу до стійкого розвитку держави, необхідно забезпечення стійкого розвитку всіх регіонів. Заходи на рівні держави в цілому не здатні забезпечити здійснення інвестиційної діяльності на рівні регіонів.

Інвестиційний розвиток регіону визначає довгострокову динаміку його економіки і соціальної сфери, в зв'язку з цим, має плануватися, аналізуватися і регулюватися в рамках державної інвестиційної політики, заснованої на розробленій стратегії інвестиційного розвитку економіки регіону.

Стратегія інвестиційного розвитку регіону визначається його регіональною інвестиційною політикою, яка представляє собою сукупність заходів, здійснюваних регіональними органами влади для аргументованого обґрунтування обсягів і галузей залучення інвестицій, а також для створення сприятливого інвестиційного клімату, які зосереджені на реалізації основних цілей інвестиційної діяльності з урахуванням соціально-економічного та екологічного розвитку області. На жаль не існує єдиної точки зору щодо процесу формування та реалізації такої стратегії. У зв'язку з цим, це питання є актуальним і затребуваним як з боку вчених, так і з боку органів регіонального управління.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Теоретичні, методологічні та прикладні питання інноваційно-інвестиційної стратегії розвитку регіонів є предметом і об'єктом постійних наукових досліджень. Формуванню інвестиційно-інноваційної стратегії та її

проблемам приділено багато уваги такими науковцями, як Н.І. Чухрай, Л.Л. Антонюк, А.М. Поручник, В.С. Савчук, Ф. Котлер, І.Рейн та інші. Головну увагу приділяють способам спрямування державної економічної політики на посилення інвестиційної діяльності та визначення шляхів її активізації в реальному секторі економіки України.

Мета статті. Ключовою метою пропонованої статті є дослідження основ стратегії інвестиційного розвитку регіонів в сучасних умовах та виділення основних аспектів та вимог.

Виклад основного матеріалу. Розвиток регіону не можливо представити як процес зміни в часі складної багаторівневої організації, тому в сучасних умовах не можливо представити поступовий розвиток регіону без чітко визначеної та адаптованої до регіональних умов стратегії.

Інвестиційна стратегія регіону — це модель взаємодії всіх ресурсів, що направляються в матеріальні й нематеріальні активи (у тому числі в «людський капітал»), що дозволяє регіональним органам влади встановити пріоритети розвитку й ефективно виконувати свою місію, досягаючи при цьому стійких конкурентних переваг[4].

Стратегія інвестиційного розвитку розкриває вибір курсу дій, або проникнення на ринок, а під стратегією інвестиційної діяльності розуміють довгострокові заходи наступального або оборонного характеру і вважають, що стратегія - це свідомо і обдумане розробка для досягнення певної мети[1].

Найбільш типовими цілями розробки регіональної інвестиційної стратегії є наступні[5]:

- вироблення єдиної позиції і загального розуміння змін, що відбуваються в регіональному інвестиційному середовищі;
- визначення напрямків регіонального інвестиційного розвитку та виявлення в результаті налагодження партнерських відносин найбільш

ймовірного поведінки державних і приватних організацій, що діють в інвестиційній сфері;

- створення загальних рамок з метою зміцнення інвестиційного потенціалу регіону;

- сприяння суб'єктам інвестиційної системи в прийнятті ними конкретних рішень, що дозволяють підвищити цілеспрямованість і скоординованість дій.

Згідно визначених цілей формують завдання для досягнення цілей стратегії інвестиційного розвитку регіону. На практиці регіональна інвестиційна політика реалізується як послідовне вирішення конкретних стратегічних і тактичних завдань[3].

До завдань стратегічного характеру відносять:

- підвищення загальної інвестиційної привабливості регіону, зниження інвестиційних ризиків;

- збільшення інвестиційних ресурсів регіону за рахунок бюджетних і позабюджетних джерел усіх рівнів державного управління, фінансових ресурсів приватного капіталу (у тому числі іноземного), а також заощаджень населення;

- створення ефективно працюючої інфраструктури регіонального інвестиційного ринку;

- формування здорового конкурентного середовища;

- концентрація інвестиційних ресурсів регіону на розвитку пріоритетних сфер економіки й рішення найбільш актуальних завдань соціального розвитку;

- розширення платоспроможного попиту, у тому числі попиту на продукцію підприємств регіону й попиту на інвестиційні ресурси;

- розробка й впровадження в практику ринкового механізму регулювання інвестиційного процесу;

- збільшення інвестиційної забезпеченості депресивних територій та галузей;

- формування нових джерел податкових і рентних платежів;
- пошук об'єктів і напрямків, прийнятних з погляду ефективності для інвестування й ін.

Тактичні інвестиційні завдання, розв'язувані на регіональному рівні, змінюються в міру зміни ситуації в регіоні й у країні в цілому, до таких завдань можна віднести:

- створення на рівні регіону інфраструктури розрахунків між суб'єктами регіонального інвестиційного ринку, у тому числі, випробування різних платіжних коштів;

- насичення потреби реального сектору економіки регіону ліквідними обіговими коштами, у тому числі за рахунок випуску корпоративних цінних паперів, регіональних цінних паперів, вексельного обігу;

- мобілізація зовнішніх фінансових джерел;
- створення умов, що забезпечують збільшення внутрішніх джерел інвестиційних ресурсів підприємств, тобто амортизації й прибутки;

- створення надійних каналів для інвестування залученого капіталу;

- посилення контролю з боку регіональних влади за цільовим використанням коштів з регіонального бюджету, що направляються на інвестування;

- регламентований розподіл пільгових інвестицій по окремих проектах, галузях економіки й територіям;

- включення в господарський оборот наявних у регіоні ресурсів, включаючи права на використання природних ресурсів, нерухомість, науково-технічний потенціал регіону й ін.

Формування інвестиційної стратегії базується на прогнозуванні умов здійснення інвестиційної діяльності і кон'юнктури інвестиційного ринку. При формуванні інвестиційної стратегії варто визначити інвестиційну привабливість регіону, його інвестиційну активність та загальний інвестиційний клімат держави та її регіонів. Для цього необхідні широкий пошук, дослідження та оцінка можливих варіантів інвестиційних рішень. Інвестиційна стратегія потребує періодичного коригування з урахуванням зміни зовнішніх умов та нових можливостей. Вирішення цієї задачі в значній мірі, сприяє статистична обробка даних. Сучасна інвестиційна стратегія не може ефективно застосовуватися без постійного монітору зовнішніх та внутрішніх факторів. В таких умовах необхідно постійно реагувати на стан світової політичного та економічного середовища, у тому числі і на стан загальносвітового фінансового ринку.

Вірний вибір інвестиційної стратегії дозволяє сконцентрувати зусилля і ресурси на реалізації інвестиційного потенціалу та ефективному розвитку регіону в ринкових умовах. В ході розробки інвестиційної стратегії доцільно виявити місце, роль і функції суб'єкта управління регіональної інвестиційної системи в інвестиційному процесі, визначити стратегічні пріоритети розвитку регіону, обґрунтувати організаційні, економічні та фінансові механізми реалізації стратегії.

Формування інвестиційної стратегії є досить складним творчим процесом, що вимагає високої кваліфікації виконавців. Ці фахівці повинні бути ознайомлені з основними принципами стратегічного планування, механізмом управління реальними інвестиційними проектами та портфелем фінансових інвестицій, володіти методами інвестиційного контролінгу.

Формування стратегії інвестиційного розвитку регіону відноситься до методів державного управління інвестиційної сфери. Основу нормативно-правового забезпечення стратегічного планування соціально-економічного розвитку регіону становлять Конституція України, Закони України: «Про місцеве самоврядування в Україні»; «Про місцеві державні адміністрації», «Про Генеральну схему планування території України», «Про стимулювання розвитку регіонів», «Про Державну програму економічного та соціального розвитку України» та ін., Бюджетний кодекс, Податковий кодекс України, постанови КМУ[4].

Так в Україні з 2005 року існує державна програма розвитку регіонів. Стратегічне планування регіонального розвитку в Україні було запроваджено Законом «Про стимулювання розвитку регіонів» від 8.09.2005 р. № 2850-IV[закон]. З цією метою розроблено Державну стратегію регіонального розвитку України на період до 2015 р., у якій були визначені ключові проблеми розвитку регіонів, наступним було продовження даної стратегії розвитку в розрізі регіонів до 2020 р. [4].

Стратегія розвитку області на період до 2020 року охоплює ключові напрями розвитку області, враховує специфіку регіонального планування, особливості соціально-економічного розвитку регіону та спрямована на вирішення його сучасних проблем.

Висновки. Отже, стратегія інвестиційного розвитку регіону являє собою ефективний інструмент управління інвестиційний процесом, що формується на основі регіональних особливостей розвитку та координує дії органів місцевої та регіональної влади, інвесторів та підприємств.

Використання інвестиційної стратегії в регіональному управлінні забезпечує збалансований економічний розвиток регіонів, зростання

інвестиційного потенціалу території, підвищення конкурентоспроможності регіону.

Література:

1. Жданов В. П. *Формирование инвестиционных механизмов в экономике переходного периода [Текст] / В.П. Жданов, А.П. Хлопецкий // Финансово-экономические проблемы регулирования регионального развития. - Калининград, 1998. - Вып.3. - С. 17-24*
2. *Офіційний сайт Верховної ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua/>*
3. *Панухник О. В. Методичне забезпечення стратегічного планування в регіонах України[Текст] // Актуальні Проблеми Економіки. - 2011.- № 1(91). - С. 152 –157.*
4. *Пушкар З. Стратегічне планування регіонального розвитку [Електронний ресурс] / З. Пушкар, Б. Пушкар // Наука молода: минуле, сучасне, майбутнє. – 2008. – Вип. 13. – С. 100-105.*
5. *Седова М.О. // Формирование и критерии оценки эффективности региональной инвестиционной стратегии. [Электрон. ресурс] / Седова М.О. Библиотека ЕГПУ - Режим доступа: <http://www.egpu.ru/lib/elib/Data/Content/128867586052457742/>*

References:

1. *Zhdanov V. P. Formirovanie investitsionnyih mehanizmov v ekonomike perehodnogo perioda / V.P. Zhdanov, A.P. Hlopetskiy // Finansovo-ekonomicheskie problemy regulirovaniya regionalnogo razvitiya. - Kaliningrad, 1998. - №.3. - S. 17-24*
2. *Ofitsiynyy sayt Verkhovnoyi rady Ukrayiny [The official site of the Verkhovnoyi rady Ukrayiny] Available at.: <http://rada.gov.ua/>*

3. Panukhnyk O.V. *Metodychne zabezpechennya stratehichnoho planuvannya v rehionakh Ukrayiny*// *Aktual'ni Problemy Ekonomiky*. - 2011.- №1(91). - S. 152 –157.

4. Pushkar Z. *Stratehichne planuvannya rehional'noho rozvytku* / Z. Pushkar, B. Pushkar // *Nauka moloda: mynule, suchasne, maybutnye*. – 2008. – № 13. – S. 100-105.

5. Sedova M.O. // *Formyrovanye y krytery otsenky efektyvnosti rehyonal'noy ynvestytsyonnoy stratehyi*./ Sedova M.O. *Byblyoteka EHPU* - Available at:

<http://www.egpu.ru/lib/elib/Data/Content/128867586052457742/>